

Волошенко О.О., доцент, к.е.н.

Кафедра менеджменту, Київський національний університет
технологій та дизайну

Київський національний університет технологій та дизайну

ПРОВЕДЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ШКІРЯНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Найбільш потужним інструментом екоменеджменту є екологічний аудит, основним завданням якого є обґрунтування екологічної політики та стратегії підприємства, а також підвищення ефективності регулювання впливу підприємства на НПС. Його проведення дозволяє: ідентифікувати всі екологічні аспекти, пов'язані зі значним впливом на НПС; отримати інформаційне забезпечення для прийняття управлінських рішень в екологічній сфері і завдяки цьому зменшити інформаційний і комерційний ризики, пов'язані з їх прийняттям; оцінити ефективність системи екологічного менеджменту підприємства, яка виражається у збереженні НПС і підвищенні конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості шляхом екологізації виробництва.

Законом України «Про охорону навколишнього середовища» екологічний аудит визначається, як незалежна, комплексна, документована оцінка дотримання суб'єктом господарської й іншої діяльності вимог, у тому числі нормативів і нормативних документів, в області охорони навколишнього середовища, вимог міжнародних стандартів і підготовку рекомендацій з поліпшення такої діяльності.

Основні принципи і положення екологічного аудиту реалізовані в Керівництві (Правилах) Європейського Союзу по екологічному менеджменту і екологічному аудиту № 1836/93 (EMAS) та міжнародних стандартах ISO серії 14000 – 14010, 14011, 14012 у яких визначено загальні принципи і процедури екологічного аудиту, керівництво щодо його проведення.

Формулювання цілей та функцій екологічного аудиту здійснюється в залежності від типів екоаудиту [1]: екологічна експрес-оцінка інвестиційних ризиків здійснюється з метою визначення екологічної відповідальності або ризику, які приймає на себе власник або інвестор (проводиться при впровадженні приватизаційних програм або інвестиційних проектів); оцінка екологічного стану ділянки території виконує природоохоронні функції та регулярно проводиться у складі системи екоменеджменту регіону, галузі або підприємства; екоаудит продукції є етапом маркетингових досліджень ринку збуту продукції, при цьому оцінюється її вплив на стан НПС та здоров'я людей протягом усього життєвого циклу; технічний аудит використовується для дослідження дотримання підприємством вимог діючого природоохоронного законодавства, екологічних нормативів та ефективності його екологічної політики; аудит системи екоменеджменту використовується для перевірки наявності та відповідності документа, який визначає екологічну політику підприємства, міжнародним

стандартам. Його метою є: покращення екологічної безпеки підприємства; підвищення екологічної культури виробництва; розробка планів ресурсозбереження, мінімізації та управління відходами та ін.

Отже, основним завданням внутрішнього екологічного аудиту є збір достовірної інформації про виробничу та управлінську діяльність підприємства та формулювання на цій основі висновків про його реальний екологічний стан (відходи, витрати ресурсів, екологічна чистота технологій і продукції, екологічна політика тощо).

На сучасному етапі розвитку економіки та суспільства, екологічний аудит перетворився з інструменту контролю за дотриманням природоохоронного законодавства на інструмент стимулювання природоохоронної діяльності.

Еколого-орієнтований розвиток підприємств шкіряної промисловості, на основі використання інновацій вимагає залучення інвестицій, головною умовою отримання яких у багатьох інвесторів є проведення аудиту підприємства. Проведення екологічного аудиту власними силами підприємств є досить проблематичним, оскільки для цього потрібні спеціальні знання. Вирішення цього питання можливе шляхом підвищення кваліфікації та компетенції керівників і спеціалістів. Але у випадку, коли підприємства починають виходити на міжнародні ринки таких знань може бути недостатньо, тому у цій ситуації доцільним є використання послуг зовнішніх аудиторів. І хоча ринок екологічних послуг в Україні ще повністю не сформований але його інфраструктура вже дозволяє проводити екологічний аудит [2].

За результатами проведення зовнішнього екологічного аудиту друкується екологічна декларація. На основі висновку незалежного екоаудитора, який всебічно перевіряє відповідність системи екологічного менеджменту стандартам ISO 14001, можливо отримати сертифікат про участь у системі екологічного менеджменту. Оскільки підприємства шкіряної промисловості є експортерами власної продукції в країни Європи, то сертифікація системи екологічного менеджменту забезпечить підвищення рівня довіри до даних підприємств та посилить їх конкурентоспроможність на міжнародних ринках.

Література:

1. Панасюк І. В. Основи екологічного менеджменту та екоаудиту: [навч. посібн.] / І. В. Панасюк, Р. В. Луцик. – Київ: Наукові технології, 2007. – 162 с.
2. Перга Т. Інноваційні механізми екологічного менеджменту в Україні / Т. Перга // Дослідження міжнародної економіки: Збірник наукових праць. – 2011. – № 2 (67). – С. 75 –86.